

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 23.

A' Magyar Kurir 23-ik darabjához.

Magyar Ország.

Debretzenben Mártzius 1-ső napján 1815-dik esztendőben.

A' Hazánkban zfendülni kezdő nemessebb mesterségeknek szembetűnő kárára, meg holt itten a' múlt Jan. 30-dik napján nehai Nemes Erős Gábor ur. Ez a' jeles talentumu ifju ember a' Debreczeni Ref. Collegiumban tanulván, az oskolai tudományok mellett jókor elkezdette a' rajz olást és mettszegetést is. Nagy érdemű, 's az ifjak hasznában a' Hazának hasznát, 's a' Nemzetnek ditsősségét munkálódó tanítóinak ösztönözésére, olly előmenettel forgolódott azon szép mesterségek között, hogy példáját követő számos társával, különösen két legbűségesebb barátival, nehai Petes Dávid, és Ns. Pap Jós ef Urakkal együtt még deák korokban egy kis ó átlást, és három rendbeli új átlást kimettszettek, és közre botsátottak, tulajdonképen ugyan a' Magyar tanulók számára, de azonban úgy, hogy kivált a' nagy formában kijött új átlások nagy embereknek is kezeikbe illenek.

Kikerülvén az oskolából a' már feltűzelődött, 's a' maga alkalmas voltát érző ifjú, egy másik hasonló nemes-érzésű társával Pesten és Bétsben a' gyakorlottabb 's próbáltabb mesterek vezérlése alatt kívánta nagyobb tökéletességre vinni azt, a' mit a' vele született hajlandóság kezdetett volt el vele. Ekképen nem csak a' mettszésben mentek sokkal előbb mind ketten, hanem a' betű formáknak mettszését, és öntését is meg tanulták, 's annyira vitték, hogy az ó betűik csak nem minden más betűket meg baradtak; sőt sok fáradsága-

iknak 's költségeiknek hasznával kívánván végtére élni: azzal az édes reménységgel tértek meg hazájokba, hogy a' könyvnyomtatásra adván magokat, nem csak a' tudományok barátinak szolgálnak, hanem a' Nemzeteknek ditsősségét is emelik a' külsők előtt. A' midőn méltán reménylhetek, hogy szolgáljatok (melly a' maga nemében Hazánkban első és egyedül való lett volna) kapós és mindenek előtt kedvezlesz; a' midőn minden jét ígérhettek magoknak a' Nemzettől, mellynek ditsősségére ők is valamit tettek volna: akkor a' kívánt könyvnyomtatói hivatalra engedelmet nem nyerhetvén, mintegy a' szép mesterségek, nemes Hazájából számkivettelve egyik közülök ugyan egy Méltós. Grofnak falusi jóságában válalt tisztartói hivatalt, maga pedig ez a' meg boldogult ifju ama szánitalan ifjak attyának, Méltós. Báró Vay Miklós Eő Nagyságának szárnyai alatt talált nyugodalmat, a' ki sokakat fogad bé, nem azért mintha reájok szüksége volna, hanem azért, hogy azoknak van kegyelmére szükségek. Így minden jeles próbatételeit a' betű mettszésre, öntésre, nyomtatásra, sőt a' Stereotyp úsra nézve is abban hagyván, a' Debreczeni salétrom főző háznál vontta meg magát, a' honnan a' száraz betegségekben, életének 36 dik esztendejében meg halván eltemetődött. Utolsó tisztességére a' Collegiumban tanító minden Professorok és minden Tanítók kimentek.

Meg kell adni a' Debreczeni Ref. Collegium Előjáróinak 's Tanítóinak azt a' méltó ditséretet, hogy nem az oskolának, hanem a' világnak nevelik az ifjakat, a' mennyiben azoknak elméjét, és ügykezetet a' valódi és tulajdonképen úgy mon-

datott tudományokon kívül, a' szép mesterségekre is serkengetik, és vezérlik. A' Rajzolás, Festés, Mettszés, a' Musika és Éneklés leg alább mellesleg tárgyai ezen iskolában a' tanuló igyekezetének, 's annál fogva szelidítői az erkölcsöknek, formatói az izlésnek, pallérozói a' Haza ifjainak. Sok ifjak állottak már ezen iskolából elő, a' kik a' szép mesterségekbe olyan lépéseket tettek még tanuló korokban, hogy a' Nemzetnek valóssággal dítfősségére szolgálhattak volna. De, fájdalom! még eddig a' szerentse a' próbatévők szép igyekezetének nem felelt meg egész mértékben a' kedvetlen időök miatt. Annyit ezek az ifjak megmutattak, hogy a' Magyar a' szép mesterségekre is alkalmas, csak Moecenások legyenek. Mikor jó fele a' Magyar égre aza' szerentsés nap, a' midőn Nagyjaink meg halják, 's megértik a' Nemzet szavát, 's figyelmetességeket 's tehetségeket annak dítfősségére 's boldogságára fordítják.

H i r a d á s .

A' Cs. K. Privilegiált Komáromi Assecurans Társaság, mely az ő első özve állásának idejétől 1807-dik esztendőől fogva a' pénz változásáig virágozó állapotban volt, hanem azon időől fogva tekintélyebb előmenetele lehetett, de csak ugyan mégis a' változó mostoha környülállások között is a' maga lételet szakadatlanul fena tartotta; most ezen folyó esztendőben, a' midőn az áldott-hékeség által tsendesebb és kedvezőbb környülállásokat remelhetünk, némely jó indulatú, a' kereskedésnek előmozdítása által Hazájoknak használni kívánó Hazafiaknak buzgó fáradozása, és dítséretes igyekezete által újra olyan lábra álltatott, és olly karba helyeztetett, hogy ennek a' biztos hajókázásra ügyelő munkássága mind a' közönségnek, mind az egyes személyeknek tökéletes bátorságával tovább is folytatathatik.

Ezen 200,000 forintokból álló Privilegiált bátorságosító Kaszszának eddig fő tárgya volt, a' Tiszán, Dráván Eszékig, és a' Dunán egyfelől Mosonyig, más felől pedig Bétsig fel 's alá járó üres és terhes hajókat (egy Hajót ugyan 20,000 forintoknál nem fellyebb) a' kidolgozott Tariffa szerént, Martius 1-ső napjától fogva November utolsó napjáig, Státziókról Státziókra fizetendő procentumért bátorságosítani, vagy is assecurálni, és azokért a' véletlen szerentsétlenségekben jót atlani; hanem jöltévő czélját ezentúl a' Száván Sziszkáig, és a' Kulpán Felső Kálótzsig hajózókra is ki terjeszteni kívánván, a' hajók, vagy az azokba rakatott Jóság a' nevezett vizeken is assecuráltatni foguak.

Mellyre nézve, a' mely Kereskedő és Hajós Urak akár a' fenn említett, akár a' most meg nevezett vizeken Hajókat, és azokba rakatott gabona, vagy akár minémű Javaiikat assecuráltatni kívánnyák; akár a' Ts. K. Priv. Assecurans Társaság Directiójánál Komáromban, akár pedig annak Biztosaiul, úgymint Török Betsénn Derzsauits Miklós, Baján Kulungyó József, Budán László Ferentz, Győrben Mészáros József, és Mosonyon Rédi Fülöp Uraknál személyessen, avagy Postán Frankón erga Recepisse jelentést tenni terheltessenek. Mely utóbbi esetben — előre feltévén azt, hogy a' Hajónak jónak kell lenni, — a' Hajónak kemény, vagy lágy fa voltát, annak és az azon lévő Kormányoknak 's két hajóslegényeknek neveit, a' gabonának mind in Specifico, mind pedig Summában az árát, és Speciesét a' lehetőségig jó lelki esméréttel, úgy az assecurálandó Summát, Hajó indulásának napját, óráját, és azt, honnan? 's meddig? kiánatit tétetni az assecurálás, a' Lévelben szükség leszen feljegyezni.

Költ Komáromban Mártzius 15-dik napján 1815. esztendőben. Az assecurans Társaságnak tagjai.

D. D. S.